

Το ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο έχει σκοπό να δώσει πληροφορίες στο κοινό για τα καλληποιστικά και δασικά δέντρα και θάμνους που χρησιμοποιούνται στην Κύπρο και περιέχουν τοξικές ουσίες, οι οποίες υπό ορισμένες συνθήκες μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την υγεία των ανθρώπων ή των ζώων. Οι γνώσεις του ανθρώπου στον τομέα αυτό είναι σε κάποιο βαθμό ελλιπείς, αλλά βελτιώνονται συνεχώς ως αποτέλεσμα ερευνητικής εργασίας. Οι πληροφορίες που δίνονται εδώ είναι βασισμένες στη διεθνή βιβλιογραφία, στην οποία καταγράφονται τα αποτελέσματα ερευνών και παρατηρήσεων που έγιναν στο εξωτερικό.

Γενικά

Τα φυτά, μέσα από τη διαδικασία της πιο σημαντικής και θαυμαστής τους λειτουργίας, της φωτοσύνθεσης, παράγουν τροφή για όλους τους υπόλοιπους οργανισμούς του πλανήτη, αλλά επίσης και διάφορες άλλες χημικές ουσίες, με αρωματικές, φαρμακευτικές ή τοξικές ιδιότητες. Οι τοξικές ουσίες που είναι το αντικείμενο του φυλλαδίου αυτού, μπορεί, αν αξιοποιηθούν με κατάλληλο τρόπο, να έχουν ευεργετικές επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία ως φάρμακα, αλλά εφόσον χρησιμοποιηθούν χωρίς προσοχή, μπορεί να προκαλέσουν πολύ σοβαρές επιπλοκές.

Ο όρος *τοξική ουσία*, όπως χρησιμοποιείται εδώ, περιλαμβάνει όλες τις χημικές ουσίες που περιέχουν μέρη των φυτών και μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα στην ανθρώπινη υγεία και στην υγεία των ζώων, όπως:

- δερματίτιδα*, που προκαλείται από άμεση ή έμμεση επαφή με ορισμένες χημικές ουσίες που περιέχονται στα φυτά,

- αλλεργία*, που προκαλείται από την είσοδο στον οργανισμό αλλεργιογόνων ουσιών, κυρίως μέσω της γύρης, σπορίων αλλιά και πτητικών ουσιών που απελευθερώνονται συνεχώς στον αέρα από ορισμένα φυτά,

- εσωτερική δηλητηρίαση*, που προκαλείται κυρίως από την κατανάλωση μερών ορισμένων φυτών, όπως καρπών, φύλλων, ανθέων και βλαστών.

Οι χημικές ουσίες που προκαλούν αυτά τα προβλήματα είναι πάρα πολλές και περιλαμβάνουν αλκαλοειδή, ρητίνες, φυτοτοξίνες, πολυπεπίδια, βαρέα μέταλλα κτλ. Είναι δευτερογενή προϊόντα της φωτοσύνθεσης και υπάρχουν πολλές θεωρίες γύρω από τη χρησιμότητά τους για τα φυτά, με πιο επικρατούσα την άποψη ότι προσφέρουν προστασία απέναντι στη βόσκηση από ζώα.

Στις πιο πολλές περιπτώσεις τα μέρη του φυτού που περιέχουν τοξικές ουσίες έχουν γεύση απωθητική, συνήθως πικρή, καυστική ή στυφή, αλλά υπάρχουν και εξαιρέσεις. Έτσι γενικά αναμένεται ότι τουλάχιστον οι ενήλικες, που για κάποιο λόγο θα προσπαθήσουν να καταναλώσουν ένα τμήμα του φυτού με επικίνδυνες ουσίες, θα σταματήσουν μόλις αισθανθούν αυτή την άσχημη γεύση. Στις περισσότερες περιπτώσεις θα πρέπει να αναμένεται η ίδια αντίδραση και από τα παιδιά, τα οποία όμως

κάποτε μπορεί να συμπεριφερθούν διαφορετικά.

Ποια φυτά είναι πιο επικίνδυνα

Είναι πάρα πολύ δύσκολο και περίπλοκο να προσπαθήσει κάποιος να κατατάξει τα φυτά που περιέχουν τοξικές ουσίες ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητάς τους, κυρίως γιατί η επίδρασή τους εξαρτάται από:

- Την ηλικία και το βάρος του ανθρώπου ή του ζώου. Μικρή ηλικία και μικρό βάρος σημαίνουν μεγαλύτερη ευπάθεια.

- Την ικανότητα του κάθε οργανισμού να αντιδρά. Άτομα της ίδιας ηλικίας και βάρους μπορεί να έχουν εντελώς διαφορετική αντίδραση.

- Το στάδιο ανάπτυξης του φυτού. Για παράδειγμα ο θάμνος Λαντάνα περιέχει επικίνδυνες τοξικές ουσίες μόνο στους ανώριμους πράσινους καρπούς.

- Το περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνει ένα φυτό,που επηρεάζει το ποσοστό των τοξινών που περιέχει.

- Την ποσότητα του φυτού που θα καταναλωθεί. Πολλά φυτά είναι επικίνδυνα μόνο αν καταναλωθούν σε μεγάλες ποσότητες.

- Το μέρος του φυτού που θα καταναλωθεί. Σε μερικά φυτά όλα τα μέρη είναι τοξικά, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις μόνο συγκεκριμένα μέρη των φυτών είναι επικίνδυνα, π.χ. η Κουρτουνιά έχει πάρα πολύ τοξικά σπέρματα, ενώ τα άλλα μέρη της αναφέρονται ως ακίνδυνα.

Πώς αναγνωρίζονται τα επικίνδυνα φυτά

Λαντάνα (Lantana camara)

➡ **Φυτά που τρώγονται από ζώα είναι ακίνδυνα.** Και αυτή η θεωρία είναι λανθασμένη. Μερικά φυτά είναι τοξικά για όλους τους ζωικούς οργανισμούς, άλλα όμως είναι τοξικά για ορισμένα μόνο ζώα ή τον άνθρωπο.

➡ **Όταν ζεσταθεί ένα μέρος του φυτού, χάνει τις τοξικές του ουσίες γιατί διασπώνται.** Λάθος! Είναι αλήθεια ότι ορισμένες ουσίες διασπώνται και γίνονται ακίνδυνες με το ζέσταμα αλλά πολλές ουσίες δεν χάνουν καθόλου την τοξικότητά τους.

Ροδοδάφνη (Nerium oleander)

Γιατρός (Nicotiana glauca)

Ο πιο ασφαλής τρόπος για να αντιμετωπίσει κάποιος το πρόβλημα είναι να φροντίσει να ενημερωθεί όσο πιο καλά γίνεται γύρω από το θέμα και να μάθει όσο πιο καλά μπορεί τα ονόματα των επικίνδυνων φυτών τα οποία πρέπει να μπορεί να αναγνωρίζει. Πηγές πληροφοριών είναι αρμόδια κυβερνητικά Τμήματα, η βιβλιογραφία και το διαδίκτυο.

Δέκα πρακτικές συμβουλές για τα τοξικά φυτά

- Μάθετε στα παιδιά να μην βάζουν τμήματα των φυτών στο στόμα τους και να αποφεύγουν να απομυζούν το νέκταρ λουλουδιών. Εξηγείστε στα παιδιά τους κινδύνους.

- Μάθετε τα ονόματα των φυτών (κοινά και επιστημονικά) που έχετε στο σπίτι σας. Αυτό θα σας βοηθήσει να καταγράψετε τα φυτά που περιέχουν τοξικές ουσίες. Πριν αγοράσετε ένα καινούριο φυτό, ρωτήστε για την τοξικότητά του.

- Στο σπίτι σας τοποθετείστε τα τοξικά φυτά σε θέση που κατά το δυνατόν δεν θα είναι άμεσα προσιτά στα παιδιά και τα κατοικίδια ζώα. Αποθηκεύσετε τους βοηθούς και σπόρους μακριά από παιδιά.

- Μην βασίζεστε σε φήμες ή στο τι αποφεύγουν τα ζώα για να αναγνωρίζετε τα επικίνδυνα φυτά.

- Μάθετε τα παιδιά να αναγνωρίζουν τα φυτά που προκαλούν δερματικές παθήσεις, όπως οι τσουκνίδες και ο κισσός.

- Μην εκτίθεστε σε καπνό από κάψιμο κλαδιών φυτών που δεν ξέρετε, μπορεί να εισπνεύσετε τοξικές ουσίες.

- Αποφεύγετε να ψήνετε κρέας το οποίο είναι περασμένο σε κλαδιά φυτών την τοξικότητα των οποίων δεν γνωρίζετε, π.χ. η πικροδάφνη είναι πολύ επικίνδυνη. Μην χρησιμοποιείτε άνθη ή άλλα τμήματα των φυτών για διακόσμηση φαγητών ή στο μαγείρεμα, εκτός αν ξέρετε καλά τις ιδιότητές τους

- Κατά τις εξόδους σας στην ύπαιθρο αποφεύγετε να δοκιμάζετε καρπούς φυτών που δεν γνωρίζετε και ακόμα αποφεύγετε την επαφή με ύποπτα φυτά που μπορούν να προκαλέσουν δερματικές ενοχλήσεις.

- Προσέξτε! Το ζέσταμα ή το μαγείρεμα των φυτών δεν καταστρέφει πάντοτε τις επικίνδυνες ουσίες που περιέχουν.

- Αποφεύγετε να πίνετε εκχυλίσματα φυτών για θεραπευτικούς σκοπούς, εκτός αν είστε απόλυτα βέβαιοι ότι είναι εντελώς ακίνδυνα.

Τα φυτά που περιέχουν τοξικές ουσίες για τον άνθρωπο

Στους πίνακες που ακολουθούν δίνονται τα κυριότερα δασικά και καλληποιστικά φυτά που χρησιμοποιούνται στην Κύπρο και τα οποία περιέχουν σε κάποια από τα τμήματά τους επικίνδυνες ή δυνητικά επικίνδυνες ουσίες. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι

Στερατζιά (Styrax officinalis)

πληροφορίες που δίνονται εδώ πρέπει να αντιμετωπίζονται με ένα βαθμό επιφύλαξης κυρίως γιατί βασίζονται αποκλειστικά σε έρευνα που έγινε σε άλλες χώρες. Όπου υπάρχουν αντικρουόμενες απόψεις για την τοξικότητα του φυτού αυτό αναφέρεται. Τα φυτά δίνονται με αλφαβητική σειρά με βάση το λατινικό

όνομά τους και όχι με βάση την τοξικότητά τους. Επίσης πρέπει να αναφερθεί ότι συνεχώς εισάγονται στον τόπο μας και νέα φυτά που μπορεί να είναι μέχρι πολύ τοξικά αλλά δεν αναφέρονται εδώ. Επίσης δεν γίνεται αναφορά σε καθαρά ανθοκομικά φυτά όπως π.χ. στους βοηθούς των νάρκισσων, ίριδων, τουλίπας, το δεληβίνιο και πολλή άλλα που είναι τοξικά. Δεν καλύπτονται επίσης τα άγρια φυτά που συναντά κάποιος στους αγρούς και τα δάση μεταξύ των οποίων υπάρχουν πολλά που είναι ιδιαίτερα τοξικά όπως το Κώνειο (*Conium maculatum*), η Αγριοθουβιά (*Anagyris foetida*), ο Πιφάνης (*Astragalus lusitanicus*) κτλ. Επίσης δεν αναφέρονται τα σπέρματα πολλών οπωροφόρων που είναι πολύ τοξικά, όπως της μηλιάς, της μεσπιλιάς, της πικραμυδαλιάς κτλ.

Α. ΠΟΛΥ ΤΟΞΙΚΑ ΦΥΤΑ				
A/A	Επιστημονικό όνομα	Κοινό όνομα	Τοξικά μέρη	Παρατηρήσεις
1	<i>Lantana camara</i>	Λαντάνα	Οι ανώριμοι πράσινοι καρποί	Πολύ τοξικό. Έχει φυτευτεί πολύ σε κήπους και νησίδες δρόμων. Αναφέρονται θάνατοι ζώων.
2	<i>Nerium oleander</i>	Ροδοδάφνη Πικροδάφνη	Όλα τα μέρη	Πολύ τοξικό. Υπάρχουν αναφορές για θανάτους ατόμων που πέρασαν κρέας σε κλαδιά ροδοδάφνης για να το ψήσουν. Πολύ κοινός θάμνος. Επίσης δηλητηριάσεις κατσίκων και προβάτων.
3	<i>Nicotiana glauca</i>	Γιατρός	Φύλλα και άνθη	Πολύ τοξικό. Φύεται σε χερσότοπους και κατά μήκος δρόμων σε όλο το νησί αλλά και σε κήπους, κάποτε ως ζιζάνιο.
4	<i>Ricinus communis</i>	Κουρτουνιά	Σπόροι	Πολύ τοξικό. Απαντά σε πολλές περιοχές του νησιού σε χαμηλά υψόμετρα, σε ρεματιές αλλά και φυτεμένο (ποικιλία με κόκκινα φύλλα).
5	<i>Taxus baccata</i>	Τάξος	Φύλλωμα και καρποί	Πολύ τοξικό ιδιαίτερα οι καρποί. Το συναντούμε σε κήπους και πάρα σε μεγάλα υψόμετρα.
6	<i>Thevetia neriiifolia</i>	Θηβέτια	Όλα τα μέρη	Πολύ τοξικό. Έχει φυτευτεί πολύ σε πολλές περιοχές του νησιού σε χαμηλά υψόμετρα και ως επιγενές.

Β. ΜΕΤΡΙΑ ΩΣ ΠΟΛΥ ΤΟΞΙΚΑ ΦΥΤΑ				
A/A	Επιστημονικό όνομα	Κοινό όνομα	Τοξικά μέρη	Παρατηρήσεις
1	<i>Aesculus hippocastanum</i>	Ιπποκαστανιά	Καρποί (άνθη και βλαστοί λιγότερο)	Αρκετά τοξικό. Το συναντούμε σε ρεματιές στην περιοχή του Τροόδους. Σπάνιο. Στο εξωτερικό αναφέρθηκαν θάνατοι ζώων.
2	<i>Ailanthus altissima</i>	Αϊθανθος	Σπόροι και τσάι από τα φύλλα	Ορισμένες αναφορές μιλούν για ισχυρό δηλητήριο και άλλες για ύποπτο, αλλά όχι βέβαιο. Επιγενές σε κήπους, δρόμους και ρεματιές, κοινό.

3	<i>Albizia julibrissin</i>	Αιμπίτσια	Καρποί, φύλλα και άνθη	Αρκετά τοξικό. Βρίσκεται σε πάρκα, κήπους και πεζοδρόμια σε χαμηλά αθήα και μεσαία υψόμετρα.
4	<i>Datura stramonium</i>	Ντατούρα Ζορνές	Όλα τα μέρη	Αρκετά τοξικό. Απαντά σε όρια χωραφιών, άκρες δρόμων και κήπους σε όλη σχεδόν την Κύπρο ως επιγενές. Αναφέρονται δηλητηριάσεις ανθρώπων (από νέκταρ) και ζώων.
5	<i>Evonymus japonicus</i>	Ευώνυμο	Φύλλα, βλαστοί και καρποί	Χρησιμοποιείται κυρίως ως φρακτικό σε κήπους, σε όλο το νησί. Στο εξωτερικό θάνατοι αλόγων από βλαστούς.
6	<i>Jasminum</i> spp.	Γιασεμί	Καρποί	Πολύ τοξικό. Χρησιμοποιείται σε κήπους σε όλο το νησί.
7	<i>Melia azedarah</i>	Μαυρομάτα	Φύλλα και καρποί	Βρίσκεται κατά μήκος δρόμων, πάρκα και όρια χωραφιών. Καρποί ελκυστικοί και επομένως επικίνδυνο για ζώα και άνθρωπο.
8	<i>Myoporum tenuifolium</i>	Μυοπόρο	Καρποί	Χρησιμοποιείται ευρύτατα, κυρίως ως φρακτικό σε κατοικίες και αγροτεμάχια.
9	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	Αμπελοψίδα	Φύλλα και καρποί	Αναρριχώμενος ή έρπων φυλλοβόλος θάμνος, βρίσκεται σε κήπους και τοίχους σε κατοικημένες περιοχές. Κάποιοι το θεωρούν πολύ τοξικό, αλλά αμφισβητείται.
10	<i>Pittosporum</i>	Πιτόσπορο	Καρποί	Χρησιμοποιείται πολύ ως φρακτικό σε κήπους.
11	<i>Prunus avium</i>	Κερασιά	Σπόροι, φύλλα. Τα κοτσάνια χρησιμοποιούνται για την παρασκευή θεραπευτικού τσαγιού	Καλλιεργείται ευρύτατα στις ορεινές περιοχές της Κύπρου. Δηλητηριάσεις ζώων, κατοίκων κτλ.
12	<i>Pteris</i> spp.	Φτερίκι	Φύλλα	Αναφέρονται θάνατοι βοοειδών.
13	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Ρομπίνια, Ψευδακακία	Εσωτερικός φλοιός, νέοι βλαστοί και σπόροι.	Χρησιμοποιείται ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κατά μήκος δρόμων σε όλο το νησί. Αναφέρονται συχνόι θάνατοι αλόγων και κατοίκων.
14	<i>Styrax officinalis</i>	Στερατζιά	Καρποί	Ιθαγενές της Κύπρου, απαντά σε πολλήες περιοχές.

Γ. ΦΥΤΑ ΜΕ ΧΑΜΗΛΗ ΕΩΣ ΜΕΤΡΙΑ ΤΟΞΙΚΟΤΗΤΑ

A/A	Επιστημονικό όνομα	Κοινό όνομα	Τοξικά μέρη	Παρατηρήσεις
1	<i>Agave americana</i>	Αγαύη	Χυμοί	Πολύ κοινό σε όρια χωραφιών και κοίτες χειμάρρων, σε χαμηλά υψόμετρα. Ο χυμός των φύλλων προκαλεί δερματοπάθειες.
2	<i>Buxus sempervirens</i>	Πυξάρι	Φύλλα	Δεν είναι πολύ κοινό, ευδοκιμεί όμως σε όλο το νησί. Χαμηλή τοξικότητα αν φαγωθεί.
3	<i>Caesalpinia gilliesii</i>	Παωνιά	Σπόροι	Φυτεμένο ή επιγενές, κυρίως στις πόλεις, σε πάρκα και κήπους. Οι ωμοί σπόροι της έχουν μέτρια τοξικότητα.
4	<i>Campsis radicans</i>	Βιγνόνια	Φύλλα και άνθη	Χρησιμοποιείται ως καλλωπιστικό σε όλο σχεδόν το νησί.
5	<i>Cestrum nocturnum</i>	Πακιστανός	Ανώριμοι καρποί	Βρίσκεται σε κήπους οικιών σε χαμηλά υψόμετρα. Προκαλεί γαστρεντερίδα.

6	<i>Cycas revoluta</i>	Σύκας	Φύλλα και καρποί	Πολύ κοινό σε κήπους σε χαμηλά υψόμετρα
7	<i>Euphorbia</i> spp.	Ευφόρβια	Όλα τα μέρη	Ο χυμός προκαλεί φαγούρα και έχει απωθητική γεύση. Βρίσκεται σε όλο σχεδόν το νησί.
8	<i>Hedera helix</i>	Κισσός	Όλα τα μέρη	Αναρριχώμενος θάμνος. Απαντά σε υγρές θέσεις κατά μήκος ρυακιών, επίσης σε κήπους για κάλυψη επιφανειών, πολύ κοινό.
9	<i>Hydrangea</i> sp.	Ορτάνσια	Φύλλα και άνθη	Χρησιμοποιείται σε κήπους, κυρίως στις ορεινές περιοχές.
10	<i>Ilex aquifolium</i>	Αρκουδοπούρναρο	Καρποί	Χρησιμοποιείται ως φυτό γλάστρας αθήα έχει φυτευτεί και σε εξωτερικούς χώρους στις ορεινές περιοχές.
11	<i>Lonicera japonica</i>	Αιγιόκλιμα	Καρποί	Το βρίσκουμε σε κήπους και σε φράκτες σε χαμηλά υψόμετρα.
12	<i>Phytolacca dioica</i>	Φυτοθήακκα	Όλα τα μέρη	Καλλιεργούμενο ως καλλωπιστικό σε κήπους και πάρκα σε χαμηλά υψόμετρα. Δηλητηριάσεις αλόγων.
13	<i>Pyracantha coccinea</i>	Πυράκανθος	Καρποί	Χρησιμοποιείται σε κήπους, πάρκα και νησίδες δρόμων σε όλη τη Κύπρο.
14	<i>Poinsetia</i>	Ποινσέτια Γλήσσα της πεθεράς	Φύλλα και χυμοί από κορμό	Χρησιμοποιείται σε κήπους, εσωτερικούς χώρους, κυρίως για την Χριστουγεννιάτικη διακόσμηση των σπιτιών.
15	<i>Schinus terebinthifolius</i>	Μασισιά	Χυμοί	Χρησιμοποιείται πολύ σε κήπους και παρόδιες φυτείες σε χαμηλά υψόμετρα.
16	<i>Sambucus nigra</i>	Ζαμπούκος	Καρποί	Απαντά σε όρια χωραφιών, αυλές οικιών και κατά μήκος ποταμών σε υψόμετρα μέχρι 1200m.
17	<i>Sophora japonica</i>	Σοφόρα	Σπόροι	Χρησιμοποιείται αρκετά κυρίως σε πεζοδρόμια στις πόλεις.
18	<i>Wisteria</i> spp.	Γουιστέρια	Σπόροι	Αναρριχώμενος θάμνος, βρίσκεται σε κήπους σε όλη σχεδόν τα υψόμετρα.

Μελετώντας τους πιο πάνω Πίνακες, μπορούμε να συνοψίσουμε τις πιο κάτω γενικές αθήα σημαντικές διαπιστώσεις:

- Πραγματικοί κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία από φυτά που καλλιεργούνται στην Κύπρο, μπορεί να προκύψουν βασικά από τα φυτά του Πίνακα Α, που χαρακτηρίζονται ως πολύ τοξικά και πιο ειδικά εφόσον καταναλωθούν τα μέρη αυτών των φυτών που είναι τοξικά.
- Τα φυτά με μέτρια ή χαμηλή τοξικότητα, που αναφέρονται στους Πίνακες Β και Γ, για να προκαλέσουν προβλήματα, πρέπει να καταναλωθούν σε σημαντικές ποσότητες, γεγονός που θεωρείται απίθανο για τον άνθρωπο, όμως μπορεί να προκαλέσουν σοβαρά προβλήματα σε ζώα που είναι πεινασμένα και δεν βρίσκουν άλλη τροφή. Εξαίρεση μπορεί να αποτελούν ορισμένα φυτά του Πίνακα Β, όπως η Ιπποκαστανιά, η Ντατούρα και η Αμπελοψίδα.

Αιμπίτσια (*Albizia julibrissin*)

- Φυτά με καρπούς που έχουν ελκυστικό χρώμα και όψη, που θυμίζει εδωδιμους καρπούς, μπορεί να προκαλέσουν το ενδιαφέρον κάποιου, ιδιαίτερα των παιδιών, να τους δοκιμάσουν και έτσι θεωρητικά είναι πιο επικίνδυνοι από αθήα φυτά.

Ρομπίνια (*Robinia pseudoacacia*)

- Με βάση τα πιο πάνω και πέρα από τις 10 πρακτικές συμβουλές που αναφέρονται σε προηγούμενες παραγράφους, μπορεί κάποιος να υιοθετήσει τις ακόλουθες πρακτικές:
 - Αποφεύγετε να φυτεύετε στην αυλή του σπιτιού σας τα φυτά που αναφέρονται ως πολύ τοξικά και τα οποία παράγουν καρπούς που μπορεί ένα παιδί να δοκιμάσει να τους καταναλώσει. Για τα δεδομένα της Κύπρου, αυτά τα φυτά είναι η Κουρτουλιά, η Θεβέτια και ο Τάξος που φυσικά είναι πολύ σπάνιοι.
 - Η Ροδοδάφνη δεν έχει αυτό το πρόβλημα, αθήα απλή πρέπει να προσέξει κάποιος να μην χρησιμοποιήσει τα κλαδιά της για ψήσιμο κρέατος. Επίσης αν κάψει κανείς, για κάποιο λόγο τα κλαδιά οποιουδήποτε από τα φυτά του Πίνακα Α, να μην εισπνεύσει τον καπνό.
 - Κατά τη δημιουργία ανεμοθραύστη μέσα σε φάρμες αλόγων και αθήων ζώων ή σε αθήες φυτεύσεις σε κτηνοτροφικές μονάδες, πρέπει να αποφεύγεται η χρήση τοξικών φυτών, ιδιαίτερα όσων παράγουν καρπούς που πέφτουν στο έδαφος, αθήα και αυτών με τοξικούς βλαστούς.

Επίλογος

Τα φυτά που περιέχουν τοξικές ουσίες είναι εκατοντάδες και υπήρχαν πάντοτε στην ύπαιθρο, στα δάση, στους αγρούς και στους χώρους που κατοικούμε. Ο άνθρωπος, ακόμα και από τα πολύ παλιά χρόνια όταν οι γνώσεις του για τα φυτά ήταν λιγοστές, κατάφερε να χρησιμοποιεί μεγάλο μέρος της φυτικής βιοποικιλότητας χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Μάλιστα αξιοποίησε πολλή από τα φυτά που θεωρούνται σήμερα τοξικά, για θεραπευτικούς σκοπούς.

Τα περιστατικά δηλητηριάσεων από φυτά στον τόπο μας είναι πολύ λίγα και μπορούμε ακόμα και να τα εξαλείψουμε εντελώς, ακολουθώντας απλούς κανόνες.

Δεν χρειάζεται όμως να πανικοβαλλόμαστε. Και ούτε φυσικά να πάψουμε να χρησιμοποιούμε καλλωπιστικά φυτά επειδή περιέχουν τοξικές ουσίες. Κανείς μας δεν μπορεί να φανταστεί το κυπριακό τοπίο χωρίς την Πικροδάφνη ή τον Κισσό ή το Αιγιόκλιμα ή ακόμα και τη Θεβέτια, επειδή περιέχουν τοξικές ουσίες. Απλή πρέπει να αποκτήσουμε τις γνώσεις που χρειάζονται και να ακολουθούμε τους απλούς κανόνες που αναφέρονται εδώ. Και πρώτιστα, να μην καταναλώνουμε μέρη φυτών, καρπούς, φύλλα και βλαστούς τα οποία δεν προορίζονται για παραγωγή τροφής.

Το Τμήμα Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος είναι στη διάθεση οποιουδήποτε πολίτη για περισσότερες πληροφορίες.

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 22805528, 22805501, 22805527.

E-mail: nature@fd.moa.gov.cy

Χρήσιμη βιβλιογραφία:

Ζανέττου-Παντελή Κ. (2000). Η Θεραπευτική Δυνατότητα των Φαρμακευτικών Φυτών της Κύπρου.

Σαββίδης Λ. (2005). Δηλητηριώδη-Τοξικά Φυτά στην Κύπρο

Τσιντίδης Τ.&Χατζήκυριακού Γ.&Χριστοδούλου Χ. (2002). Δέντρα και Θάμνοι στην Κύπρο. Ίδρυμα Λεβέντη & Φιλολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, Λευκωσία.

Γ.Τ.Π. 174/2007 – 5.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: Imprinta Ltd

Δέντρα και Θάμνοι στην Κύπρο που περιέχουν Τοξικές Ουσίες

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

www.moa.gov.cy/forest